NAJAVLJENI PRIGOVOR PROTIV RJEŠENJA O OVRSI NA TEMELJU VJERODOSTOJNE ISPRAVE*

Jakov Vojta Žujo
student 5. godine Pravnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, Pravni studij
E-adresa: jakovzujo@gmail.com

Stručni članak
UDK 347.952
DOI: https://doi.org/10.25234/para/45388
Rad primljen 25. svibnja 2026.

Sažetak

U radu se analizira institut takozvanog najavljenog (anticipiranog) prigovora protiv rješenja o ovrsi na temelju vjerodostojne isprave i pitanje njegova priznanja u praksi hrvatskih sudova. Rad se bavi neujednačenom praksom parničnih sudova nastalom nakon presuda Suda Europske unije u predmetima Pula parking *i* Zulfikarpašić*, kojima je hrvatski model javnobilježničke ovrhe ocijenjen protivnim načelu kontradiktornosti te novele Ovršnog zakona iz 2020. godine, kojom je uveden institut obavijesti i prijedloga za ovrhu ovršeniku. Takvo uređenje dovelo je do ulaganja podnesaka dvojbene pravne prirode, koji nisu samo očitovanja na prijedlog, već sadržajno predstavljaju prigovor podnesen prije izdavanja rješenja o ovrsi. U radu se analiziraju relevantne odredbe Ovršnog zakona i Zakona o parničnom postupku te odluke županijskih sudova, Visokog trgovačkog suda, Ustavnog suda i Europskog suda za ljudska prava, uz analogiju s preuranjenom žalbom u domaćoj i njemačkoj praksi. U vezi s najavljenim prigovorom zauzeto je stajalište da bi ga se, uz zadovoljenje određenih uvjeta, ipak trebalo priznati. Rad pokazuje da je praksa o najavljenom prigovoru podijeljena, što ukazuje na fenomen neujednačenosti hrvatske sudske prakse čak i kad je riječ o relativno nezahtjevnim procesnim pitanjima.*

Ključne riječi: *najavljeni prigovor, ovrha na temelju vjerodostojne isprave, platni nalog, pretjerani formalizam, neujednačenost sudske prakse*

Ovaj je rad licenciran pod licencom CC BY-NC 4.0.

1. UVOD

Svaki procesni sustav počiva na pretpostavci da stranke obavljaju procesne radnje u za to predviđeno vrijeme. Dok je kasno podnošenje procesnih radnji predmet iscrpne zakonodavne regulacije gotovo u svim sustavima građanskog procesnog prava, preuranjeno podnošenje, odnosno situacija u kojoj stranka obavlja procesnu radnju prije nego što su se stvorili pravni uvjeti za njezino poduzimanje, zakonski je rijetko ili nikako uređeno i stoga ostaje prepušteno tumačenju doktrine i sudske prakse.

Procesne se radnje definiraju kao sve radnje stranaka ili suda koje su usmjerene na procesnopravni učinak, tj. koje oblikuju ili određuju tijek postupka. Procesne radnje za procesnopravni odnos imaju isto značenje kakvo izjave volje i radnje slične pravnim poslovima imaju u materijalnom građanskom pravu.[1] Temeljno obilježje svih procesnih radnji jest da moraju ispunjavati određene formalne i temporalne pretpostavke da bi izazvale željene pravne učinke. Temporalna dimenzija posebno je osjetljiva jer rok kao procesna pretpostavka istovremeno štiti obje stranke i sud: stranku od gubitka prava bez opravdanog razloga, a protustranku i sud od vječne neizvjesnosti. Isti je *ratio* koji stoji iza prekluzije u slučaju zakašnjelih podnesaka prisutan i kod preuranjenih, premda s obrnutim predznakom: umjesto da se strankama uskraćuje radnja jer su prekasno djelovale, postavlja se pitanje je li valjana radnja koju su obavile prerano. Procesna radnja mora biti podnesena u trenutku kada su za nju ispunjeni svi zakonski uvjeti, pri čemu to uključuje i nastupanje procesne situacije koja radnju čini smislenom. Preuranjenost procesne radnje u tom smislu nije isto što i nedopuštenost: dok je nedopuštena radnja protivna pravu i nema učinaka, preuranjena radnja može biti odraz legitimnog procesnog interesa stranke koji je samo vremenski deplasiran.[2]

Upravo razlika između formalne preuranjenosti i supstantivne legitimnosti otvara pitanje koje je predmet ovoga rada. U postupku donošenja rješenja o ovrsi na temelju vjerodostojne isprave, novelom Ovršnog zakona iz 2020. godine,[3] uveden je institut obavijesti kojom javni bilježnik, prije donošenja rješenja o ovrsi, ovršenika obavještava o prijedlogu i poučava ga o pravu na prigovor. Takvo uređenje predstavlja jedinstven institut koji nema izravnih paralela u drugim pravnim sustavima.[4] Ono na prvi pogled potiče stranku na procesnu aktivnost u fazi u kojoj rješenje, a time i objekt pobijanja, još nije

---

1 Greger, Reinhard, u: Zöller, Richard i dr., Zivilprozessordnung, Verlag Dr. Otto Schmidt, Köln, 2016., Vorbemerkungen zu §§ 128.–252., Rn. 14.

2 Analogan zaključak u situaciji kad postoji nesigurnost utvrđivanja činjenice je li rok protekao: Kunštek, Eduard; Bodul, Dejan, Parnice radi proglašenja ovrhe nedopuštenom, Zbornik Pravnog fakulteta Sveučilišta u Rijeci, vol. 29, br. 1, 2008., str. 12.

3 Ovršni zakon, Narodne novine, broj 112/2012, 25/2013, 93/2014, 55/2016, 73/2017, 131/2020, 114/2022, 6/2024, čl. 281., st. 1. (u daljnjem tekstu: OZ).

4 Samo zemlje bivše SFRJ dijele ovakvo pravno uređenje ovrhe, a samo Hrvatska je donijela ovakvu izmjenu zakona.

donesen. U praksi to znači da ovršenici podnose prigovore na temelju zakonom propisane obavijesti, a potom ostaju bez procesne zaštite kad sudovi takve podneske odbace kao nedopuštene.

S obzirom na činjenicu da sudovi o gotovo identičnom procesnom pitanju odlučuju na suprotne načine, takva kontradiktornost izravno pogađa pravnu sigurnost i ujednačenost sudske prakse. Kao dopunski okvir za ocjenu takvih podnesaka mogu poslužiti standardi zabrane pretjeranog formalizma razvijeni u praksi Europskog suda za ljudska prava (dalje: ESLJP) i Ustavnog suda, prema kojima posebno stroga primjena formalnih pravila koja stranku lišava meritorne ocjene njezina zahtjeva može povrijediti pravo na pristup sudu[5] te analogija s preuranjenom žalbom u domaćem i usporednom pravu. Opisani okvir tvori polazište za analizu instituta tzv. najavljenog (anticipiranog) prigovora, procesne pojave u kojoj ovršenik, potaknut zakonski propisanom obaviješću javnog bilježnika, podnosi prigovor na još nepostojeće rješenje o ovrsi.

Cilj je rada dokumentirati i kritički prikazati neujednačenu praksu hrvatskih sudova o najavljenom prigovoru, sistematizirati kriterije prema kojima takav podnesak može imati učinak prigovora te ponuditi praktičnu preporuku za ujednačavanje postupanja unutar važećeg uređenja. Analizom relevantnih odredaba Ovršnog zakona i Zakona o parničnom postupku te dostupne sudske prakse rad zastupa stajalište o uvjetnom priznavanju najavljenog prigovora, polazeći od toga da prava i procesne mogućnosti stranaka već djelomice proizlaze iz postojeće zakonske osnove. Eventualna normativna intervencija *de lege ferenda* razmatra se tek podredno, u slučaju da neujednačenost prakse potraje.[6]

2. NORMATIVNI OKVIR: OVRHA NA TEMELJU VJERODOSTOJNE ISPRAVE I PLATNI NALOG

Kao ključni analogijski institut i instrument ispomoći u davanju prikaza ovrhe na temelju vjerodostojne isprave nameće se mehanizam iz ZPP-a: platni nalog, točnije postupak u povodu platnog naloga. Platni nalog rješenje je kojim sud, na temelju vjerodostojne dokumentacije i bez prethodnog kontradiktornog raspravljanja, prihvaća tužiteljev zahtjev i nalaže tuženiku ispunjenje novčane obveze.[7] Svrha mu je ekonomičnost i brzina: pravomoćnost i ovršnost nastupaju relativno brzo, a rizik od nezakonitih odluka smatra se društveno prihvatljivim jer je broj slučajeva u kojima odluku treba ukinuti znatno

---

5 Presuda Europskog suda za ljudska prava od 5. travnja 2018., Zubac protiv Hrvatske, zahtjev broj 40160/12, para. 97.

6 Ovo se čini u praksi izvedivim s obzirom na zakonodavčevu volju da često mijenja procesne zakone (iako je to svakako problematično, posebice sa stanovišta pravne sigurnosti) i smjer u kojem je odveo ovaj institut u Ovršnom zakonu, gdje se ovršenika sad treba obavijestiti. Čini se da bi daljnja promjena zakona imala smisla uz takvo proširenje prava ovršenika, ako i praksa u konačnici ode u tom smjeru.

7 Triva, Siniša; Dika, Mihajlo, Građansko parnično procesno pravo, Narodne novine, Zagreb, 2004., str. 813.

manji od onih u kojima ona postaje definitivna osnova za prisilnu naplatu.[8] Jedini pravni lijek jest prigovor u roku od osam dana, koji jednostranim očitovanjem volje tuženika preobražava ubrzani postupak u redovni parnični, aktivirajući načela saslušanja stranaka, kontradiktornosti, usmenosti i javnosti.[9]

Zakonsko uređenje platnog naloga i ovrhe na temelju vjerodostojne isprave otkriva, uz sadržajnu razliku podrobnije opisanu *infra*, da rješenje o ovrsi već u sebi sadrži naređenje o provođenju ovrhe. Drugim riječima, ono sadrži platni nalog i na tom nalogu utemeljeno uvjetno rješenje o ovrsi.[10] Ta sadržajna razlika čini temeljnu distinkciju između dvaju instituta. Ona se u bitnome odražava i u zakonskim odredbama o nadležnom tijelu kojem se podnosi zahtjev i koje donosi rješenje. Rješenje o platnom nalogu donosi sud, a rješenje o ovrsi javni bilježnik kao povjerenik suda.

Ovakvome načinu delegacije i rješavanja problema preopterećenosti sudova suprotstavio se Sud Europske unije. Zakonodavcu je zamjerio izostanak temeljnih procesnih načela u novom uređenju, što je rezultiralo odlukom da javni bilježnici nisu sud u smislu prava Europske unije. U povodu dvaju zahtjeva hrvatskih sudova za prethodnu odluku Sud Europske unije je u predmetima *Zulfikarpašić* i *Pula parking* 2017. godine presudio da se hrvatski javni bilježnici, kada izdaju rješenje o ovrsi na temelju vjerodostojne isprave, ne mogu smatrati sudom u smislu Uredbe br. 805/2004 ni Uredbe Bruxelles I bis.[11] Nakon toga, javni bilježnici u vezi s tom dužnosti postaju povjerenici suda.[12] I dalje je neizvjesno bi li Sud Europske unije prihvatio takvu soluciju te priznao javnobilježnička rješenja o ovrsi kao inozemne ovršne isprave. Tako platni nalog koji izdaje sud ostaje poželjnije sredstvo u slučaju potrebe traženja ovrhe nad stranim državljanima (Europske unije). Zbog dvojbenog statusa institucionalnog postupka izdavanja ovrhe na temelju vjerodostojne isprave čl. 446., st. 3. ZPP-a propisuje da se pravni interes za izdavanje platnog naloga presumira ako je tuženik osoba u inozemstvu.[13]

Stavljajući na stranu tu bitnu procesnu razliku, glede pravnih lijekova, platni nalog i rješenje o ovrsi na temelju vjerodostojne isprave sadržajno su identični. Rješenje o ovrsi

---

8 *Ibid.*

9 *Ibid.*

10 Dika, Mihajlo, Građansko ovršno pravo, Knjiga 1: Opće građansko ovršno pravo, Narodne novine, Zagreb, 2007., str. 357.

11 Bratković, Marko, Novine u ovrsi na temelju vjerodostojne isprave (predavanje, Udruženje pravnika članica Hrvatske gospodarske komore, Zagreb, studeni 2020.), https://www.hgk.hr/documents/sadrzaj-predavanja600b07518ffd8.pdf, pristupljeno 15. travnja 2026.

12 Članak 39.a, st. 4. OZ-a.

13 Zakon o parničnom postupku, Službeni list SFRJ, broj 4/1977, 36/1977, 36/1980, 69/1982, 58/1984, 74/1987, 57/1989, 20/1990, 27/1990, 26/1991, 34/1991, 35/1991; Narodne novine, br. 53/1991, 91/1992, 112/1999, 117/2003, 2/2007, 84/2008, 96/2008, 123/2008, 57/2011, 148/2011, 25/2013, 89/2014, 70/2019, 80/2022, čl. 446., st. 3.

na temelju vjerodostojne isprave u tom je pogledu uređeno člancima 57. i 58. Ovršnog zakona. Vjerodostojna isprava jest, prema čl. 31. OZ-a, isprava poput računa, mjenice ili čeka s protestom, javne isprave, izvatka iz poslovnih knjiga ili po zakonu ovjerovljene privatne isprave, koja je podobna za ovrhu ako su u njoj naznačeni vjerovnik i dužnik te predmet, vrsta, opseg i vrijeme ispunjenja novčane obveze.

Prema čl. 57., st. 1. OZ-a ovršenik protiv rješenja o ovrsi može podnijeti prigovor u roku od osam dana, odnosno tri dana u mjeničnim i čekovnim sporovima. Prema čl. 58., st. 3. OZ-a, ako se rješenje o ovrsi pobija u cijelosti ili u dijelu kojim je naloženo namirenje tražbine, sud stavlja izvan snage rješenje u dijelu kojim je određena ovrha, ukida provedene radnje i nastavlja postupak kao u povodu prigovora protiv platnog naloga.

Ovrha na temelju vjerodostojne isprave predstavlja svojevrsnu simbiozu postupka platnog naloga i rješenja o ovrsi.[14] Pri razmatranju najavljenog prigovora stoga valja uzeti u obzir oba instituta i pripadajuću sudsku praksu. Time se olakšava tumačenje termina „prigovor" iz čl. 448., st. 2. ZPP-a i čl. 57., st. 1. OZ-a. Iako još ne postoji sudska praksa o predmetnoj problematici na temelju ZPP-a, upravo praksa sudova o prigovoru iz OZ-a može ponuditi odgovore i na pitanja koja bi potencijalno mogla nastati na temelju uređenja platnog naloga iz ZPP-a.

2.1. NOVELA OVRŠNOG ZAKONA IZ 2020. GODINE

U predmetima *Pula parking* i *Zulfikarpašić* Sud Europske unije utvrdio je da nedostatak kontradiktornosti i odstupanje od načela *audiatur et altera pars* kao temelja tradicionalne koncepcije sudovanja, u postupku do donošenja rješenja o ovrsi, isključuje javne bilježnike iz pojma „sud" prema Uredbi 1215/2012. Prema navedenim odlukama Suda EU-a, hrvatski postupak određivanja ovrhe na temelju vjerodostojne isprave nije u skladu s načelom kontradiktornosti.[15] U postupku u povodu platnog naloga ta se neusklađenost tolerira ili barem još nije službeno dovedena u pitanje. Nasuprot tome, javnim bilježnicima se, kao tijelima koja prema presudama Suda EU-a nisu sud, ne dopušta ista razina autonomije.

Kako bi se riješio problem izložen u točki 57. presude Suda EU-a *Pula parking*, prema kojoj se rješenje o ovrsi izdaje bez prethodnog dostavljanja prijedloga ovršeniku,[16] izmjenama OZ-a uveden je institut obavještavanja ovršenika. Tom izmjenom javni bilježnik

---

[14] Uzelac, Alan, Javnobilježnička ovrha i zaštita potrošača: novi izazovi europeizacije građanskog postupka, Zbornik Pravnog fakulteta u Zagrebu, vol. 68, br. 5–6, 2018., str. 638.

[15] Grbac, Marko; Hoblaj, Hrvoje; Marković, Daniel; Nikolić, Vedran, Evolucija i digitalizacija javnobilježničke ovrhe na temelju vjerodostojne isprave, Javni bilježnik, vol. 26, br. 49, 2022., str. 43.

[16] Presuda Suda Europske unije od 16. ožujka 2017., Pula Parking d.o.o. protiv Sven Klaus Tederahn, C-551/15, ECLI:EU:C:2017:193., para. 57.

nik preuzima obvezu poučiti ovršenika o pravu na izjavljivanje prigovora protiv rješenja o ovrsi na temelju vjerodostojne isprave preko obavijesti. Tom obaviješću ovršenik se informira i o njegovoj ovlasti da u povodu njegove izjave volje sud ukine rješenje i nastavi postupak u sklopu redovne parnice, kao i o pravu ovršenika da spor s ovrhovoditeljem pokuša riješiti izvansudskim putem.[17]

Institut obavještavanja ovršenika uveden je, dakle, kako bi se zadovoljilo procesno načelo kontradiktornosti, odnosno djelomično ublažio izostanak načela saslušanja stranaka. Takvo uređenje dovelo je do dvojbi u sudskoj praksi oko prirode i karaktera očitovanja ovršenika upućenih nadležnom tijelu prije izdavanja, odnosno primitka rješenja o ovrsi.

3. NAJAVLJENI (ANTICIPIRANI) PRIGOVOR

Sličan koncept ovrhe na temelju vjerodostojne isprave nalazi se samo u okviru država koje procesnopravne temelje baštine iz nekadašnjega jugoslavenskog zakonodavstva.[18] Samo hrvatsko zakonodavstvo poznaje institut obavijesti prije izdavanja rješenja o ovrsi (čl. 281. OZ-a). Zato je primjere iz strane sudske prakse i teorijska razmatranja gotovo nemoguće naći.

Prema novom zakonskom uređenju iz izmjena OZ-a iz 2020. godine, javni bilježnik dužan je ovršeniku dostaviti prijedlog za ovrhu zajedno s obavijesti. U praksi to često dovodi do toga da ovršenici već po primitku akta podnose prigovore ili podneske kojima osporavaju osnovanost rješenja o ovrsi. Praksa nadležnih sudova u vezi s takvim prigovorima ovršenika podnesenima po primitku obavijesti, ali prije donošenja rješenja o ovrsi, nije ujednačena.[19] Naime, nakon zaprimanja obavijesti i prijedloga za očitovanje, ovršenik se opravdano očituje, poričući osnovanost prijedloga. Ne znajući da njegov prigovor neće nužno biti uvažen, nakon što rješenje o ovrsi bude izdano, ovršenik, smatrajući da je zaštićen, ne podnosi novi prigovor. Rok za prigovor protekne i ovršenik, ovisno o tumačenju suda, može ostati bez procesne zaštite. U drugim slučajevima njegovo očitovanje ipak se uvažava kao prigovor, iako je formalno gledano prijevremeno. Je li odlučan karakter samog podneska ili nešto drugo, ili doista postoji neslaganje kad je riječ o sudskoj praksi? U nastavku bit će analizirani dosadašnji sporovi u kojima je bilo dovedeno u pitanje opisano činjenično stanje.

---

17 Članak 281., st. 2. OZ-a.

18 Bratković, Marko, Reorganizacija ovrhe na temelju vjerodostojne isprave u Sloveniji, Zbornik Pravnog fakulteta Sveučilišta u Rijeci, vol. 36, br. 2, 2015., str. 1026.

19 Grgurić Hojski, Slađana, Ovrha na temelju vjerodostojne isprave – zakonsko uređenje, otvorena pitanja i nedoumice u praksi, u: Dani hrvatskoga insolvencijskog i ovršnog prava, Zbornik radova, 19. siječnja 2024., str. 23.

4. SUDSKA PRAKSA O NAJAVLJENOM PRIGOVORU

4.1. IZRAVNI SUKOB IZMEĐU PRVOSTUPANJSKOG I ŽALBENOG SUDA U PREDMETU OPĆINSKOG SUDA U NOVOM ZAGREBU

Spor je nastao između ovrhovoditelja HEP ELEKTRA d. o. o. i ovršenika S. J. u povodu prijedloga za ovrhu na temelju vjerodostojne isprave (izvatka iz poslovnih knjiga). Javna bilježnica donijela je rješenje o ovrsi 7. srpnja 2021., a ovršenik je sporni podnesak naslovljen kao prigovor dostavio 5. srpnja 2021., dakle dva dana prije izdavanja rješenja o ovrsi. U prvom stupnju postupak se vodio pred Općinskim sudom u Novom Zagrebu (dalje u tekstu: OSNZG), a o žalbi je odlučivao Županijski sud u Zagrebu.[20]

Temelj i inspiraciju za ovaj rad čini upravo opisani spor, u kojemu se o relevantnom pitanju drugostupanjski sud svojim stajalištem izravno suprotstavio prvostupanjskom. Rješenje prvostupanjskog suda o stavljanju rješenja o ovrsi izvan snage i nastavljanju postupka kao u povodu prigovora protiv platnog naloga, dvaput je ukinuo žalbeni sud. Drugostupanjski sud, sukladno čl. 371. ZPP-a, naredio je da se postupak provede pred drugim sucem pojedincem te je spis ponovno vraćen OSNZG-u na odlučivanje.

Predmet spora u bitnome jest pravovremenost ovršenikova prigovora protiv rješenja o ovrsi na temelju vjerodostojne isprave. Prvostupanjskim rješenjem donesenim 30. rujna 2022. rješenje o ovrsi stavljeno je izvan snage na temelju pravovremenog prigovora ovršenika, sukladno čl. 58., st. 2. OZ-a.[21] Po žalbi, u kojoj se ovrhovoditelj pozvao na činjenicu da je ovršenik dopis kojemu je sud dodijelio značenje pravovremenog prigovora poslao prije donošenja samog rješenja, drugostupanjski sud rješenjem od 2. veljače 2023. uvažio je žalbu, ukinuo prvostupanjsko rješenje i vratio predmet na ponovno suđenje.[22] U svojem rješenju naveo je da se prvostupanjski sud nije očitovao o prijedlogu za povrat u prijašnje stanje koji je ovršenik izjavio. Osim što se izjasnio prije donošenja samog rješenja, ovršenik je 11. listopada izjavio prigovor te, s obzirom na to da je rok za prigovor od osam dana istekao, podnio prijedlog za povrat u prijašnje stanje. Žalbeni sud je sudu prvog stupnja sugerirao da u ponovljenom postupku najprije odluči o prijedlogu za povrat u prijašnje stanje, a tek potom o prigovoru protiv rješenja o ovrsi javnog bilježnika. Drugostupanjski je sud time zapravo sugerirao da se prigovor podnesen prije rješenja o ovrsi u ovom postupku u potpunosti zanemari.

Rješenjem u ponovljenom postupku, donesenim 12. ožujka 2024., prvostupanjski sud u biti je ostao pri svojoj odluci. Sud se oglušio na sugestiju drugostupanjskog suda: ponovno se nije izjasnio o prijedlogu za povrat u prijašnje stanje, a argumentaciju o prihvaća-

---

20 Rješenje javnog bilježnika od 7. srpnja 2021., Ovrv-6145/2021.

21 Rješenje Općinskog suda u Novom Zagrebu od 30. rujna 2022., Povrv-212/2022-5.

22 Rješenje Županijskog suda u Zagrebu od 2. veljače 2023., Gž Ovr-176/2023-2.

nju preuranjenog prigovora proširio je. Pozvao se na činjenicu da je ovršenik podneskom dostavljenim 5. srpnja u bitnome naveo da pobija ovrhu, iako je taj podnesak, kako je istaknuto i u prvobitnom rješenju, dostavljen javnom bilježniku dva dana prije rješenja o ovrsi donesenog 7. srpnja. Prvostupanjski sud pozvao se na praksu viših sudova: odluke Županijskog suda u Varaždinu i Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske.[23] Ocijenio je da prijevremenost ne oduzima ovom podnesku značaj prigovora protiv rješenja te da taj prigovor ima značaj najavljenog prigovora protiv rješenja o ovrsi.[24]

Drugostupanjski je sud 31. prosinca 2024. rješenjem ukinuo rješenje OSNZG-a, karakterizirajući podnesak ovršenika od 5. srpnja 2021. kao pisano očitovanje na prijedlog za ovrhu. Bez ulaženja u daljnje i detaljnije obrazlaganje, Županijski sud u Zagrebu u svojoj je odluci zauzeo stajalište da prvostupanjski sud pogrešno drži da je taj podnesak „najavljeni prigovor ovršenika protiv rješenja o ovrsi" i da on to „ni u kojem slučaju ne može biti". Za primjere iz sudske prakse na koje se pozvao sud prvog stupnja žalbeni sud zauzeo je stav da se ne odnose na identične procesne situacije. Sud dalje ne problematizira takvu karakterizaciju, ne ulazeći u to zašto navedene procesne situacije nisu identične, odnosno primjenjive.[25]

Temeljno procesno pitanje u cjelokupnom postupku i pripadajućem spisu tiče se prirode, odnosno priznanja podneska ovršenika od 5. srpnja 2021. kao (najavljenog) prigovora protiv rješenja o ovrsi na temelju vjerodostojne isprave. Odgovor na to pitanje bio bi ključan i za utvrđivanje pravne naravi istovrsnog podneska u slučaju postupka u povodu platnog naloga.

4.2. OSTALA SUDSKA PRAKSA

U hrvatski pravni sustav institut tzv. najavljenog prigovora protiv rješenja o ovrsi na temelju vjerodostojne isprave uveo je Županijski sud u Varaždinu drugostupanjskom presudom Gž Ovr-743/2021-2. Prvostupanjski sud odbacio je podnesak ovršenice, naslovljen „prigovor", kao nedopušten. Ovršenica je 14. srpnja 2021. osobno dostavila javnoj bilježnici podnesak naslovljen „prigovor". Javna bilježnica donijela je rješenje o ovrsi na temelju vjerodostojne isprave posl. br. Ovrv-1048/2021 od 16. srpnja 2021., dakle dva dana nakon što je ovršenica podnijela prigovor protiv (tada još nepostojećeg) rješenja o ovrsi. Javna bilježnica je na temelju čl. 282. OZ-a dostavila predmet prvostupanjskom sudu, koji je navedeni podnesak naslovljen kao „prigovor" odbacio kao nedopušten.[26]

---

23 Presuda Županijskog suda u Varaždinu od 1. lipnja 2022., Gž Ovr 160/2022; Presuda Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske od 22. srpnja 2022., Pž 2721/2022.

24 Rješenje Općinskog suda u Novom Zagrebu od 12. ožujka 2024., Povrv-212/2022-20.

25 Rješenje Županijskog suda u Zagrebu od 31. prosinca 2024., Gž Ovr-795/2024-2.

26 Presuda Županijskog suda u Varaždinu od 8. prosinca 2021., Gž Ovr-743/2021-2.

Sam prijedlog za ovrhu bio je podnesen 24. lipnja 2021., a obavijest je, sukladno OZ-u, javna bilježnica ovršenici dostavila 30. lipnja 2021. Riječ je, dakle, o prigovoru nakon obavijesti o ovrsi, ali (dva dana) prije samoga rješenja o ovrsi.

Drugostupanjski sud zauzeo je stajalište da je postupanje prvostupanjskog suda u tom slučaju predstavljalo pretjerani formalizam[27] i da se takvim postupanjem nedvojbeno ne jača zaštita ovršenice. Sud se u svojem obrazloženju pozvao na odluku Ustavnog suda Republike Hrvatske U-III/456/2018 od 23. veljače 2021. U njoj je Ustavni sud iznio stajalište da pretjerani formalizam u odlučivanju postoji onda kad su pravna stajališta proizvod „mehaničke" primjene pozitivnog prava, bez kontekstualizacije i sagledavanja pravnog problema kao jedinstvene cjeline.[28] Citirao je navedeni dio odluke: „Ustavni sud podsjeća: pravna sigurnost – zajedno s načelom supremacije prava – podrazumijeva da je pravo stvoreno kako bi se primjenjivalo u praksi na konkretne životne situacije. Iako je apstraktno vrednovanje samog zakonodavstva važno za ostvarenje načela vladavine prava (...), kategoričnost objektivnog prava nikako ne znači da se pravna pravila smiju primjenjivati na konkretne životne situacije toliko nefleksibilno, mehanički i slijepo da postaje nemoguće uvažavati imperative razumnosti i pravičnosti. U svakom takvom slučaju uvijek će biti riječ o pretjeranom formalizmu protivnom Ustavu."

Konačno, drugostupanjski sud zaključio je „da je ovršenica, u najvećoj mogućoj mjeri, svoje zahtjeve iznijela jasno, nedvosmisleno i u razumno strukturiranom obliku, to je navedeni podnesak naslovljen kao prigovor, iako je podnesen javnoj bilježnici prije nego je doneseno rješenje o ovrsi na temelju vjerodostojne isprave posl. br. Ovrv-1048/2021 od 16. srpnja 2021., valjalo tretirati kao prigovor iz čl. 282., st. 1. OZ-a i temeljem tog prigovora postupiti u smislu odredbe čl. 58., st. 3. OZ-a, kojim je propisano da u slučaju kada se rješenje o ovrsi pobija u cijelosti ili samo u dijelu kojim je ovršeniku naloženo da namiri tražbinu, sud kojemu je prigovor podnesen stavit će izvan snage rješenje o ovrsi u dijelu kojim je određena ovrha i ukinuti provedene radnje, a postupak će nastaviti kao u povodu prigovora protiv platnoga naloga."[29]

Županijski sud u Varaždinu se ovdje, potkrijepljen stajalištem Ustavnog suda, suprotstavio pretjeranom formalizmu i mehaničkoj primjeni prava te je temporalno znatno proširio definiciju prigovora iz čl. 282., st. 1. OZ-a. Postavio je i određene uvjete pod kojima se prijevremeni podnesak može tretirati kao prigovor: on mora biti jasan, nedvosmislen i razumno strukturiran. Razvidno je da je sud uzeo u obzir i to da je podnesak bio naslovljen upravo „prigovor".

---

27 *Ibid.*; Grubišić Đogić, Nives, Pretjerani pravni formalizam kao povreda prava na pristup sudu, IUS-INFO, https://www.iusinfo.hr/strucni-clanci/pretjerani-pravni-formalizam-kao-povreda-prava-na-pristup-sudu, pristupljeno 10. kolovoza 2025.

28 Đuras, Ivan, Sud pune jurisdikcije kao alat protiv ekscesivnog formalizma: primjeri iz odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, Zagreb Law Review, vol. 9, br. 2, 2020., str. 169.

29 Presuda Županijskog suda u Varaždinu od 8. prosinca 2021., Gž Ovr-743/2021-2.

Tu praksu isti je sud dosljedno nastavio presudom Gž Ovr 160/2022 od 1. lipnja 2022., na koju se pozvao prvostupanjski sud iz analiziranog spisa. U toj odluci prigovor ovršenika na Obavijest izjavljen je 23. prosinca 2021., a rješenje o ovrsi doneseno je 23. prosinca iste godine. Sud o tom činjeničnom stanju konzistentno navodi: „Iako Ovršni zakon (Narodne novine br. 112/12., 25/13., 93/14., 73/17., 131/20., u daljnjem tekstu: OZ) ne propisuje pravo ovršenika na izjavljivanje prigovora protiv Obavijesti koju javni bilježnik dostavlja ovršeniku temeljem čl. 281. st. 1. i 2. OZ-a, prigovor koji je ovršenik podnio protiv Obavijesti ima karakter najavljenog prigovora ovršenika protiv rješenja o ovrsi na temelju vjerodostojne isprave, pa je ovaj sud postupao s navedenim podneskom kao prigovorom koji je izjavljen protiv rješenja o ovrsi na temelju vjerodostojne isprave broj Ovrv-436/2021 od 23. prosinca 2021."[30] Zamjetno je da i sud takav prigovor eksplicitno imenuje kao „najavljeni" prigovor.

Toj se praksi priklonio i Visoki trgovački sud Republike Hrvatske (dalje u tekstu: VTS) u odluci Pž-2721/2022-2, koju je prvostupanjski sud priložio u analiziranom spisu. Ovršenik je u tom slučaju prigovor izjavio 6. svibnja 2021., a javni bilježnik donio je rješenje o ovrsi 17. svibnja 2021. Sud jasno navodi: „Iako je ovršenik, u konkretnom slučaju, izjavio prigovor i dostavio taj prigovor u spis prije nego je javni bilježnik ustvari donio rješenje o ovrsi na temelju vjerodostojne isprave poslovni broj Ovrv-11/21, time se ne može oduzeti značaj tog podneska kao prigovora budući da je sadržajno njime ovršenik osporio potraživanje koje ovrhovoditelj u ovome ovršnom postupku prisilno ostvaruje. Drugim riječima, takav podnesak sadržajno ima značaj prigovora neovisno o vremenu njegova podnošenja jer je njime osporeno potraživanje iz ovog postupka."[31] Sud je uzeo u obzir da je ovršenik osporio osnovu i visinu ovrhovoditeljeva potraživanja.

Sudska je praksa u vezi s pitanjem priznanja najavljenog prigovora razdijeljena (barem naizgled). Zanimljivo je da se upravo u recentnijim odlukama sudovi priklanjaju negativnom stavu prema priznavanju najavljenog prigovora. U odluci iz 2023. Županijski sud u Splitu u bitnome navodi:

„(...) prvostupanjski je sud odbacio prigovor kao nedopušten i utvrdio da je rješenje o ovrsi pravomoćno i ovršno. Takvo stajalište prihvaća i ovaj žalbeni sud, a žalba nije dovela u sumnju pravilnost i zakonitost prvostupanjskog rješenja. S obzirom da je u obavijesti od (...), koju je javni bilježnik sa prijedlogom za ovrhu od (...), dostavio ovršenici bilo jasno navedeno da se protiv obavijesti ne može izjaviti prigovor to je prigovor od (...) nedopušten. Također, pravilno je i objašnjenje prvostupanjskog suda da očitovanje ovršenice iz dopisa od (...) nije od značaja za donošenje odluke u ovome predmetu s obzirom da pravovremeni prigovor protiv rješenja o ovrsi nije podnesen, a prigovor protiv prijedloga za ovrhu, odnosno preuranjeni prigovor protiv rješenja o ovrsi, nije dopušten."[32]

---

30 Presuda Županijskog suda u Varaždinu od 1. lipnja 2022., Gž Ovr 160/2022.

31 Presuda Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske od 22. srpnja 2022., Pž 2721/2022.

32 Presuda Županijskog suda u Splitu od 20. travnja 2023., Gž-Ovr 239/2023.

Otvoreno je pitanje je li Županijski sud u Splitu bio svjestan prethodne prakse Županijskog suda u Varaždinu i Visokog trgovačkog suda. Moguće je da je svoju odluku donio na temelju (ne)ispunjenja drugih kriterija i specifičnog činjeničnog stanja ili se, unatoč poznavanju prakse, ipak priklonio formalističkom tumačenju zakona. Sud je ovdje vrlo sažeto i lakonski obrazložio svoju odluku, što može značiti da nije bio svjestan prakse drugih sudova. Istovjetna analiza moguća je i glede odluka Županijskog suda u Zagrebu u analiziranom predmetu.

5. NAJAVLJENI PRIGOVOR U KONTEKSTU EKLJP-A I ZABRANE PRETJERANOG FORMALIZMA

Europska konvencija za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda (dalje: EKLJP) i praksa ESLJP-a postavljaju standard za ocjenu ovakvih situacija. O zabrani pretjeranog formalizma ESLJP se očitovao u presudi *Zubac protiv Hrvatske*. Premda formalna pravila imaju legitimnu svrhu, njihova posebno stroga primjena koja sprječava meritornu ocjenu podnositeljeva zahtjeva može povrijediti pravo na pristup sudu.[33] Može se zaključiti i da je bezuvjetno nepriznavanje preuranjenog podneska kao najavljenog prigovora upravo jedan od slučajeva pretjerano stroge konstrukcije koja sprječava da se podnositeljev čin meritorno ispita, kako je to opisao ESLJP u navedenoj presudi.

Članak 13. EKLJP-a tiče se prava na djelotvoran pravni lijek. Sukladno čl. 13. svaka osoba ima pravo na djelotvoran pravni lijek pred nacionalnim tijelom u slučaju povrede prava zajamčenih Konvencijom.[34] Pravna zaštita mora biti učinkovita u praksi, a ne samo teoretska ili iluzorna.[35] U kontekstu najavljenog prigovora problem je sljedeći: ovršenici podnose prigovor po obavijesti vjerujući da time ostvaruju pravo na djelotvoran pravni lijek, odnosno pravnu zaštitu. Sudovi, odbacujući takav podnesak isključivo zbog njegove prijevremenosti, faktički dovode u pitanje pristup djelotvornom pravnom lijeku. Tako ovršenik, iako je nedvojbeno osporavao potraživanje i ispunio sve ostale formalne uvjete, posebice adekvatno obrazloženje, ostaje bez zaštite zbog pretjeranog formalizma suda.

Uvažavanje najavljenog prigovora kao instrumenta vodi ostvarenju čl. 13. EKLJP-a jer osigurava da stranka ima stvaran, a ne samo formalan pristup sudu. Prihvaćanje drukčijeg stajališta može dovesti do onemogućavanja pristupa djelotvornom pravnom lijeku u pretjerano nerazmjernom opsegu. Posebno je to izraženo uzimajući u obzir praksu

---

33 Presuda Europskog suda za ljudska prava od 5. travnja 2018., *Zubac protiv Hrvatske*, zahtjev broj 40160/12., para. 96.–97.

34 Europska konvencija za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda, Rim, 4. studenoga 1950., Narodne novine, Međunarodni ugovori, broj 18/1997, 6/1999, 8/1999, 14/2002, 1/2006, 2/2010, čl. 13.

35 Presuda Europskog suda za ljudska prava od 26. listopada 2000., *Kudła protiv Poljske*, zahtjev broj 30210/96, para. 157.

ESLJP-a, koja naglašava potrebu fleksibilnog tumačenja procesnih pravila radi efektivne zaštite prava stranaka.[36]

6. TRAŽENJE RJEŠENJA U ANALOGIJI: PRIMJER PREURANJENE ŽALBE

Budući da je sudske prakse, a posebice teorijske i normativne obrade ovog pitanja malo, korisnu analogiju u razrješenju ovog pitanja mogu pružiti slučajevi drugih preuranjenih podnesaka tijekom sudskog postupka, primjerice preuranjene žalbe. Svaki preuranjeni podnesak može biti doveden u vezu s najavljenim, odnosno preuranjenim prigovorom. Ipak, žalba se, kao jedan od najčešćih i procesno najvažnijih podnesaka tijekom svakog sudskog postupka, postavlja kao najprimjerenija paralela.

U konkretnom slučaju, koji se pojavio u kaznenom postupku, okrivljenik je žalbu protiv prvostupanjske presude izjavio prije nego što je prvostupanjska presuda bila pismeno dovršena i uredno mu dostavljena.[37] Za takvu situaciju nije postojala (a i dalje ne postoji)[38] zakonska odredba koja bi uređivala takav slučaj. Sud se, sukladno zabrani šutnje uprave, nužno morao očitovati i o tome obavijestiti stranku. Tri stajališta zauzeta na okružnom sudu bila su: a) žalbu treba rješenjem odbaciti kao nedopuštenu, b) žalbu treba vratiti podnositelju i c) žalbu zadržati i postupiti s njom nakon dostavljanja gotove presude.[39] Prvo rješenje priklanja se praksi sudova o nepriznavanju najavljenog prigovora, dok treće rješenje nalikuje praksi o njegovu uvažavanju. Drugo rješenje ne čini se adekvatnim jer, za razliku od žalbe, u postupku po ovrsi na temelju vjerodostojne isprave nema zakonske mogućnosti da se podnesak vrati podnositelju na dopunu; štoviše, ispravljanje ili dopuna izričito su zabranjeni.[40] Nadalje, čini se nelogičnim sadržajno potpun i formalno ispravan podnesak, koji je „neispravan" jedino zbog prijevremenog podnošenja, slati na ispravak ili dopunu jer se u tom slučaju sadržajno nema što ispravljati niti dopunjavati.

Petrić odlučno odbija prvu opciju, navodeći ne samo da za odbacivanje prijevremene žalbe ne postoji zakonska osnova, već i da je takvo rješenje u izravnoj suprotnosti sa zakonom jer su razlozi za odbacivanje žalbe strogo taksativno navedeni. Autor spominje razloge iz čl. 383. tadašnjeg srpskog Zakona o krivičnom postupku, ali valja napomenuti

---

36 Vidjeti: Presuda Europskog suda za ljudska prava od 5. travnja 2018., *Zubac protiv Hrvatske*, zahtjev broj 40160/12.

37 Petrić, Branko, Preuranjena žalba u krivičnom postupku, Glasnik Advokatske komore Vojvodine, vol. 72, br. 4, 2000., str. 149.

38 U ZPP-u i Zakonu o kaznenom postupku spominje se samo nepravodobna tužba, u slučaju da je podnesena nakon isteka propisanog roka.

39 Petrić, Branko, *op. cit.* (bilj. 37) str. 149.

40 Članak 51., st. 1., čl. 58., st. 1. OZ-a.

da iz analize izostavlja razlog iz čl. 382., koji se tiče odbacivanja ako je žalba nepravovremena, odnosno podnesena nakon zakonskog roka.[41] Unatoč tome, ako se ova analogija prihvati kao validna, vrijedi se prikloniti autorovu tumačenju i prihvatiti treće rješenje. S obzirom na to da sud po zakonu ne može odbaciti niti odbiti preuranjeni podnesak kao adekvatnu izjavu volje, on mora pričekati dostavu presude i potom postupiti po žalbi.[42] Takvu soluciju moguće je primjereno preslikati i na situaciju najavljenog podneska. Imajući na umu to rješenje, koje se doista čini najspretnijim, i prisjećajući se argumentacije Županijskog suda u Zagrebu, ostaje pitanje na koje se procesne situacije može iskoristiti institut najavljenog prigovora, a na koje ne. Očekivano je da bi podnesak koji inače ne bi bio sadržajno valjan i zbog toga odbačen (ili u slučaju žalbe vraćen na dopunu), predstavljao jednu od situacija u kojoj takav prigovor ne bi bio uvažen, ali on bi tada u svakom slučaju bio odbačen. Bilo bi od velike koristi jasno obrazloženje zašto konkretno činjenično i procesno stanje nije predstavljalo „identičnu procesnu situaciju", posebice jer to znači da sud ipak ostavlja prostora da u nekim procesnim situacijama najavljeni prigovor može biti priznat, otvarajući time vrata njegovoj primjeni. Bez detaljnijeg obrazloženja Županijskog suda, ostaje samo nagađati.

Njemačka sudska praksa također se bavila problematikom prijevremene žalbe. Savezni sud pravde (*Bundesgerichtshof*, dalje u tekstu: BGH) u svojoj presudi zauzeo je stajalište da presuda donesena bez rasprave (*Versäumnisurteil*) postoji tek kada je pravilno dostavljena objema strankama, pa prijevremena žalba nema pravni učinak.[43]

Premda je riječ o ponešto različitoj procesnoj situaciji, moguće je uspostaviti paralelu s pitanjem najavljenog prigovora. Njemačka sudska praksa zauzela je stajalište da žalba izjavljena prije nego što presuda uopće pravno postoji, nema učinka. Slično tome, neki hrvatski sudovi podnesku sa svim formalnim komponentama osporavaju karakter prigovora isključivo zato što je podnesen prije dostave rješenja o ovrsi na temelju vjerodostojne isprave ili platnog naloga. Time se otvara prostor za raspravu o svrsi i granicama formalizma, odnosno o mogućnosti da se sadržajno jasno očitovanje volje stranke prizna kao najavljeni prigovor unatoč njegovoj prijevremenosti.

6.1. OSTALA PRAKSA VEZANA UZ PREURANJENI PRIGOVOR

Dosad jedini drugi slučaj domaće sudske prakse glede preuranjenog prigovora nalazi se u okviru zemljišnoknjižnog postupka. Riječ je o situaciji u kojoj je predlagatelj podnio preuranjeni prigovor prije početka roka za ispravak. Sud je tada prigovor odbacio kao

---

41 Zakon o kривičnom postupku (Republika Srbija), Službeni list SFRJ, br. 4/1977, 36/1977, 14/1985, 26/1986 (pročišćeni tekst), 74/1987, 57/1989, 3/1990; Službeni list SRJ, br. 27/1992, 24/1994, 71/2000, čl. 382.

42 Petrić, Branko, *op. cit.* (bilj. 37) str. 149.

43 Presuda Bundesgerichtshofa od 17. travnja 1996., VIII ZR 108/95, para. 9.

preuranjen, pozivajući se na zaključak sastanka predsjednika Građanskog odjela Vrhovnog suda Republike Hrvatske s predsjednicima građanskih odjela županijskih sudova.[44]

Iako taj slučaj valja spomenuti jer barem otvara određenu mogućnost odbacivanja podnesaka – prigovora kao preuranjenih,[45] ovdje se čini da se analogijom ne može primijeniti niti rješenje Županijskog suda u Varaždinu (stalne službe u Koprivnici) niti zaključak sa sastanka predsjednika Građanskog odjela Vrhovnog suda jer se zemljišnoknjižni postupak zbog svojih korjenitih specifičnosti temeljito razlikuje od „redovitijih" i čisto procesnopravnih postupaka: ovršnog postupka i postupka po žalbi.

7. OSTALI ARGUMENTI ZA UVAŽAVANJE NAJAVLJENOG PRIGOVORA

Valja napomenuti da postojeće ovršnozakonsko uređenje predviđa još jedan pravni lijek protiv rješenja o ovrsi, ali isključivo kada se ono temelji na ovršnoj, a ne vjerodostojnoj ispravi. U određenim slučajevima moguće je to rješenje pobijati žalbom, u dijelu kojim je određena ovrha.[46] Odlučno je da je činjenica na kojoj se temelji žalba nastala nakon donošenja rješenja o ovrsi. Takva se žalba, i nakon proteka roka za prigovor, može podnijeti sve do dovršetka ovršnog postupka.[47] Tako koncipirano zakonsko uređenje može poslužiti kao još jedan argument za priznavanje preuranjenog prigovora. Takvom zakonskom solucijom dopušta se, u određenim slučajevima, proširenje ovlasti ovršenika u vezi s pravnim lijekovima. Valja, međutim, biti oprezan jer rješenje o ovrsi na temelju ovršne isprave i rješenje o ovrsi na temelju vjerodostojne isprave imaju bitno različitu pravnu prirodu. Rješenje o ovrsi na temelju vjerodostojne isprave sadrži kondemnaciju kojom se nalaže isplata novčanog iznosa tužitelju i taj dio rješenja predstavlja platni nalog koji, u slučaju pravomoćnosti, ima svojstvo ovršne isprave. Rješenje o ovrsi na temelju ovršne isprave ne sadrži takvu kondemnaciju i zato nema svojstvo ovršne isprave.[48] Samim time, ovrha na temelju ovršne isprave može se provesti i prije pravomoćnosti rješenja o ovrsi, dok se ovrha određena na temelju vjerodostojne isprave može provesti tek nakon pravomoćnosti rješenja o ovrsi.[49] Upitno je u kojoj mjeri izložene razlike utječu na

---

44 Rješenje Županijskog suda u Varaždinu, stalna služba u Koprivnici, od 26. kolovoza 2019., Gž Zk-161/2019-2.

45 Obično se o odbacivanju podnesaka kao preuranjenih govori u kontekstu neiscrpljenja redovnih pravnih lijekova, ali ovdje je ta argumentacija iskorištena u potpuno drugačijoj procesnoj situaciji.

46 Članak 53. OZ-a.

47 Mihelčić, Gabrijela; Kontrec, Damir, Komentar Ovršnog zakona s opsežnom sudskom praksom i abecednim kazalom pojmova, Organizator, Zagreb, 2015., str. 269.

48 Vučković, Vladimir, Druga isprava zakonom određena kao ovršna isprava, IUS-INFO, https://www.iusinfo.hr/strucni-clanci/druga-isprava-zakonom-odredena-kao-ovrsna-isprava, pristupljeno 8. listopada 2025.

49 Žutelija Krešić, Iva, Ovrha na nekretnini s posebnim osvrtom na institut elektroničke javne dražbe, IUS-INFO, https://www.iusinfo.hr/strucni-clanci/CLN20V01D2019B1660, pristupljeno 8. listopada 2025.

predmetno pitanje. Ako se, međutim, takva fleksibilnost u vezi sa žalbenim rokom u srodnom postupku ovdje opravdava, teško je pronaći razumno opravdanje zašto se ista logika ne bi mogla primijeniti i kad je posrijedi preuranjeni prigovor.

Postoje i slučajevi u kojima je Vrhovni sud tumačio odredbe o žalbenom roku *in favorem* stranaka. Kada prvostupanjska presuda nije punomoćniku stranke uredno dostavljena, žalba koju je on izjavio je pravovremena bez obzira na vrijeme njezina podnošenja.[50] Zamisliva je, dakle, i situacija u kojoj punomoćnik podnese žalbu prije uredne dostave. U tom bi se slučaju, prateći praksu Vrhovnog suda Republike Hrvatske (dalje u tekstu: VSRH), *de facto* priznavala preuranjena žalba. Nadalje, kada nije moguće utvrditi datum podnošenja žalbe, također se odlučuje u prilog podnositelja i uzima da je ona pravovremena.[51]

Postavlja se ipak pitanje koliko je analogija sa žalbom u ovom obliku primjenjiva, imajući u vidu da je prigovor u povodu platnog naloga (i rješenja o ovrsi) suspenzivni nedevolutivni pravni lijek, dok je žalba devolutivni i načelno suspenzivni pravni lijek.[52]

7.1. NAČELO *IGNORANTIA IURIS NOCET* NASUPROT PRAKSI ESLJP-A O NEUJEDNAČENOSTI SUDSKE PRAKSE

Valja spomenuti jedan argument u prilog nepriznavanju najavljenog prigovora. On se može pronaći u samom sadržaju obavijesti iz OZ-a. U obavijesti javni bilježnik mora, među ostalim, i „uputiti ovršenika da protiv rješenja o ovrsi na temelju vjerodostojne isprave ima pravo izjaviti prigovor u skladu s ovim Zakonom, u kojem će slučaju sud ukinuti rješenje o ovrsi na temelju vjerodostojne isprave u dijelu u kojem je određena ovrha i postupak nastaviti u parnici".[53] Sukladno načelu *ignorantia iuris nocet*, presumira se da je ovršenik o roku za prigovor morao znati te samim time ostati pravovremeno procesno aktivan kako bi mu se priznala prikladna procesna zaštita.

S druge strane, praksa ESLJP-a problematizirala je pitanje stavljanja na teret stranci neujednačenosti sudske prakse u trenutku podnošenja tužbe.[54] To je bio jedan od kriterija u slučaju visokih parničnih troškova, kada ih je na temelju Konvencije moguće dovesti

---

50 Jurić, Ivica, Zakon o parničnom postupku: redakcijski pročišćeni tekst s napomenama, sudskom praksom, sentencama i bilješkama, Vizura, Zagreb, 2019., str. 987.; Presuda Vrhovnog suda Republike Hrvatske od 14. siječnja 2001., Rev 2904/00.

51 *Ibid.*

52 Dika, Mihajlo, Pravni lijekovi, Narodne novine, Zagreb, 2010., str. 107.

53 Članak 281., st. 2., t. 2. OZ-a.

54 Vidjeti: Presuda Europskog suda za ljudska prava od 6. rujna 2016., *Cindrić i Bešlić protiv Hrvatske*, zahtjev broj 72152/13; Presuda Europskog suda za ljudska prava od 15. ožujka 2022., *Derbuc i drugi protiv Hrvatske*, zahtjev broj 53977/14 i 41902/15.

u pitanje u slučajevima u kojima je stranka bila potpuno neuspješna u parnici, a za nju nije bilo objektivne mogućnosti da predvidi svoje izglede za uspjeh jer u trenutku podnošenja tužbe sudska praksa nije bila jasna.[55] Sukladno tome, u presudi *Cindrić i Bešlić protiv Hrvatske* sud je smatrao da se shvaćanje podnositelja da je nastala šteta rezultat terorističkog čina ne može smatrati nerazumnim jer u trenutku podnošenja tužbe nije postojala sudska praksa koja je upućivala na jasne razlike između terorističkog čina i ratne štete.[56] Sud je poslije potvrdio svoje stajalište, navodeći da pitanje parničnih troškova može biti problematično i u situacijama u kojima ta stranka zbog nekog razloga nije mogla predvidjeti vlastite izglede za uspjeh, zato što je ishod postupka ovisio o tumačenju novog pravnog pitanja.[57]

Ako se ti zaključci primijene na predmetni spis, u trenutku slanja podneska stranka očito nije mogla znati da praksa sudova nije ujednačena. Samim time, takvo joj se stanje stvari ne može staviti na teret, čak i ako bi se ubuduće konačno utvrdilo da preuranjeni podnesak ne može imati karakter prigovora protiv rješenja o ovrsi. Zašto bi stranka trebala znati da preuranjeni prigovor nije moguć ako sami sudovi nisu usuglašeni oko ovog pitanja? Ovo pitanje, doduše, jest procesne prirode, za razliku od materijalnog karaktera pitanja oko kojeg je praksa bila neujednačena u predmetu *Cindrić i Bešlić*, no ne postoji razlog zašto isto načelo iz judikature ESLJP-a ne bi bilo primjenjivo i ovdje. Ono u svojoj supstanci ostaje isto: neujednačenost sudske prakse ne može biti na teret stranci, odnosno ne može prouzročiti njezin neuspjeh u sporu.

Premda se ta praksa odnosi na previsoke parnične troškove, situacija je prema bitnim obilježjima analogna: stranka je bila potpuno neuspješna, praksa je dulje vrijeme bila neujednačena, a ishod je ovisio o tumačenju novog, neriješenog pravnog pitanja. Sudbena se vlast stoga ne može pozivati na neznanje stranke o pitanju oko kojeg ni sama nije usuglašena. Druga razlika jest to što u ovom domaćem predmetu strankina aktivnost u postupku kao ključan procesni trenutak ne počinje tužbom. U tom smislu njezin podnesak služi istoj svrsi kao tužba iz prakse ESLJP-a – trenutku početka spora koji je supstantivno o (ne)priznanju podneska kao najavljenog prigovora protiv rješenja o ovrsi na temelju vjerodostojne isprave.

---

55 Ured zastupnika Republike Hrvatske pred ESLJP, Derbuc i Svečak – analiza odluke, https://uredzastupnika.gov.hr/UserDocsImages/dokumenti/Analize%20presuda%20i%20odluka/Derbuc%20i%20Sve%C4%8Dak%20-%20analiza%20odluke.pdf, pristupljeno 10. studenoga 2025.

56 Ganić, Doris, Troškovi parničnog postupka u praksi Europskog suda za ljudska prava (diplomski rad, Pravni fakultet Sveučilišta u Zagrebu, rujan 2022.), https://repozitorij.pravo.unizg.hr/theses/pravo:4618/show-file/0, pristupljeno 10. studenoga 2025., str. 31.

57 Presuda Europskog suda za ljudska prava od 15. ožujka 2022., *Derbuc i drugi protiv Hrvatske*, zahtjev broj 53977/14 i 41902/15, para. 33.

8. KRITIČKI OSVRT NA DOSADAŠNJI POSTUPAK I PREDIKCIJA RASPLETA NEDOVRŠENOG PREDMETA

S obzirom na to da izloženi predmet, u kojem je nastalo izravno neslaganje između sudova prvog i drugog stupnja, još nije okončan, ostaje predvidjeti njegov rasplet. Nakon dvostrukog vraćanja predmeta na ponovno suđenje i izuzimanja nadležnog suca, prvostupanjskom sudu preostaje uskladiti svoju odluku s uputama drugostupanjskog suda i presuditi da se najavljeni prigovor neće uvažiti. Valja napomenuti da nižestupanjski sud nema ovlaštenje obratiti se Sudu Europske unije zahtjevom za prethodnom odlukom jer je u ovom slučaju riječ o tumačenju nacionalnog prava. Opetovano ukidanje i izuzeće suca mogu opteretiti odnos između instanci i otežati ujednačeno postupanje, osobito kada izostane podrobno obrazloženje višeg suda. U slučajevima jasne neujednačenosti sudske prakse odluka drugostupanjskog suda treba biti adekvatno obrazložena, posebice ako je takva odluka barem naizgled kontradiktorna u odnosu prema nekoj drugoj odluci suda više instance. Suboptimalno je apriorno odbaciti stav suda prvog stupnja potkrijepljen višestupanjskom i slojevitom sudskom praksom. Takve bi dvojbe, do ujednačavanja prakse, valjalo razriješiti dosljednim tumačenjem postojećeg uređenja, a tek ako neujednačenost potraje, i njegovom izmjenom.

Preostaje pričekati i vidjeti hoće li se prvostupanjski sud uopće odvažiti očitovati o institutu najavljenog prigovora ili će ga ostaviti po strani. Također, valja vidjeti hoće li to učiniti i drugostupanjski sud (ako dobije priliku), posebice u vezi sa stajalištem da se primjeri iz sudske prakse na koje se prvostupanjski sud pozvao, ne odnose na identične procesne situacije. Može se zaključiti da upravo ta točka presude zahtijeva podrobnije obrazloženje koje bi dalo odgovore na postavljena procesna pitanja i ponudilo rješenje nastalih dilema u sudskoj praksi. Poželjno je da drugostupanjski sudovi svoja stajališta o pitanjima dvojbenima u sudskoj praksi manje temelje na apriornom odbacivanju, uz formulacije kao što je „ni u kojem slučaju", i da se usmjere prema detaljnijem obrazloženju takvih potencijalno prijepornih pitanja, što bi u konačnici dovelo do ujednačenja prakse i smanjenja broja predmeta kroz jednostavne i jasne presedanske odluke.

9. ZAKLJUČAK

Analiza sudske prakse pokazala je da je pitanje najavljenog prigovora protiv rješenja o ovrsi na temelju vjerodostojne isprave riješeno na suprotne načine. Pristup uvažavanja najavljenog prigovora razvio je Županijski sud u Varaždinu (presude Gž Ovr-743/2021-2 i Gž Ovr 160/2022), a podržao ga je i Visoki trgovački sud Republike Hrvatske (odluka Pž-2721/2022-2). Suprotno tomu, Županijski sud u Splitu (Gž-Ovr 239/2023) i Županijski sud u Zagrebu (24 Gž Ovr-176/2023-2, 24 Gž Ovr-795/2024-2) prijevremene podneske ne priznaju kao prigovor, što vodi razdijeljenosti prakse o gotovo identičnom procesnom pitanju. Ovaj fenomen ukazuje na općenitu varijabilnost hrvatske sudske

prakse jer su sudovi spremni zauzimati različita, a nerijetko i međusobno teško pomirljiva stajališta.

Iz analizirane prakse mogu se izvesti uvjeti pod kojima podnesak ima karakter najavljenog prigovora: mora biti jasan i nedvosmislen, razumno strukturiran tako da se iz njega može iščitati protivljenje stranke ovrsi te sadržavati sve formalnopravne zahtjeve koje mora ispuniti redovni prigovor, osobito obrazložene razloge pobijanja.[58] Posebno se može cijeniti i sam naziv podneska, ali odlučujući kriterij ostaje evaluacija njegova sadržaja. Odbijanje pojedinih sudova da prihvate takav pristup, može se pripisati preostalom formalističkom shvaćanju i neujednačenosti sudske prakse, pri čemu pojedini sudovi i dalje tumače relevantne odredbe u skladu sa starim uređenjem, zanemarujući presude Suda Europske unije i posljedične zakonske izmjene OZ-a iz 2020. godine.

Potrebno je zadovoljiti kriterije koje je postavio Sud Europske unije u javnobilježničkoj ovrsi, uz dosljednu primjenu načela pomoći neukoj stranci. Iz izložene prakse čini se nedosljednim da se prava ovršenika dopunjuju obvezom javnog bilježnika da ga obavijesti, a da se njegov prigovor na takvu obavijest potom ne smatra prigovorom protiv nadolazećeg rješenja. Nije riječ o neaktivnosti ili oglušivanju stranaka, već o iznevjeravanju njihovih razumnih očekivanja. Ovršenik vjeruje da je svojim podneskom osigurao sva procesna prava koja mu pripadaju, upravo glede kontradiktornosti i saslušanja njegovih prigovora. Ne može se razumno očekivati od neukih stranaka koje u toj procesnoj fazi najčešće još neće imati punomoćnika koji bi ih mogao informirati, da znaju kako su dužne podnijeti zaseban prigovor nakon obavijesti javnog bilježnika. Predloženi pristup pridonio bi ujednačavanju sudske prakse i omogućio strankama dosljedno ostvarivanje procesnih prava.

POPIS LITERATURE

Knjige:

1. Dika, Mihajlo, Građansko ovršno pravo, Knjiga 1: Opće građansko ovršno pravo, Narodne novine, Zagreb, 2007.
2. Dika, Mihajlo, Pravni lijekovi, Narodne novine, Zagreb, 2010.
3. Greger, Reinhard, u: Zöller, Richard i dr., Zivilprozessordnung, Verlag Dr. Otto Schmidt, Köln, 2016., Vorbemerkungen zu §§ 128.–252.

[58] Članak 58., st. 1. OZ-a: „Ovršenik je dužan u prigovoru protiv rješenja o ovrsi na temelju vjerodostojne isprave odrediti u kojem dijelu pobija to rješenje. Prigovor protiv rješenja o ovrsi na temelju vjerodostojne isprave mora sadržavati razloge pobijanja. Neobrazloženi prigovor sud će odbaciti kao nepotpun, ne pozivajući ovršenika da ga dopuni ili ispravi."

4. Jurić, Ivica, Zakon o parničnom postupku: redakcijski pročišćeni tekst s napomenama, sudskom praksom, sentencama i bilješkama, Vizura, Zagreb, 2019.

5. Mihelčić, Gabrijela; Kontrec, Damir, Komentar Ovršnog zakona s opsežnom sudskom praksom i abecednim kazalom pojmova, Organizator, Zagreb, 2015.

6. Triva, Siniša; Dika, Mihajlo, Građansko parnično procesno pravo, Narodne novine, Zagreb, 2004.

Članci:

1. Bratković, Marko, Reorganizacija ovrhe na temelju vjerodostojne isprave u Sloveniji, Zbornik Pravnog fakulteta Sveučilišta u Rijeci, vol. 36, br. 2, 2015., str. 1025.–1050.

2. Đuras, Ivan, Sud pune jurisdikcije kao alat protiv ekscesivnog formalizma: primjeri iz odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, Zagreb Law Review, vol. 9, br. 2, 2020.

3. Ganić, Doris, Troškovi parničnog postupka u praksi Europskog suda za ljudska prava (diplomski rad, Pravni fakultet Sveučilišta u Zagrebu, rujan 2022.), https://repozitorij.pravo.unizg.hr/theses/pravo:4618/show-file/0, pristupljeno 10. studenoga 2025.

4. Grbac, Marko; Hoblaj, Hrvoje; Marković, Daniel; Nikolić, Vedran, Evolucija i digitalizacija javnobilježničke ovrhe na temelju vjerodostojne isprave, Javni bilježnik, vol. 26, br. 49, 2022., str. 35.–67.

5. Grgurić Hojski, Slađana, Ovrha na temelju vjerodostojne isprave – zakonsko uređenje, otvorena pitanja i nedoumice u praksi, u: Dani hrvatskoga insolvencijskog i ovršnog prava, Zbornik radova, 19. siječnja 2024.

6. Grubišić Đogić, Nives, Pretjerani pravni formalizam kao povreda prava na pristup sudu, IUS-INFO, https://www.iusinfo.hr/strucni-clanci/pretjerani-pravni-formalizam-kao-povreda-prava-na-pristup-sudu, pristupljeno 10. kolovoza 2025.

7. Kunštek, Eduard; Bodul, Dejan, Parnice radi proglašenja ovrhe nedopuštenom, Zbornik Pravnog fakulteta Sveučilišta u Rijeci, vol. 29, br. 1, 2008.

8. Petrić, Branko, Preuranjena žalba u krivičnom postupku, Glasnik Advokatske komore Vojvodine, vol. 72, br. 4, 2000., str. 148.–151.

9. Strojin, Gregor, The Central Department for Enforcement on the basis of Authentic Documents in Slovenia, u: Contini, Francesco, Building Interoperability for European Civil Proceedings Online, CLUEB, Bologna, 2013.

10. Uzelac, Alan, Javnobilježnička ovrha i zaštita potrošača: novi izazovi europeizacije građanskog postupka, Zbornik Pravnog fakulteta u Zagrebu, vol. 68, br. 5–6, 2018., str. 637.–660.

11. Vučković, Vladimir, Druga isprava zakonom određena kao ovršna isprava, IUS-INFO, https://www.iusinfo.hr/strucni-clanci/druga-isprava-zakonom-odredena-kao-ovrsna-isprava, pristupljeno 8. listopada 2025.

12. Žutelija Krešić, Iva, Ovrha na nekretnini s posebnim osvrtom na institut elektroničke javne dražbe, IUS-INFO, https://www.iusinfo.hr/strucni-clanci/CLN20V01D2019B1660, pristupljeno 8. listopada 2025.

Izvori prava:

1. Europska konvencija za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda, Rim, 4. studenoga 1950., Narodne novine, Međunarodni ugovori, broj 18/1997, 6/1999, 8/1999, 14/2002, 1/2006, 2/2010.
2. Ovršni zakon, Narodne novine, broj 112/2012, 25/2013, 93/2014, 55/2016, 73/2017, 131/2020, 114/2022, 6/2024.
3. Zakon o kaznenom postupku, Narodne novine, broj 152/2008, 76/2009, 80/2011, 121/2011, 91/2012, 143/2012, 56/2013, 145/2013, 152/2014, 70/2017, 126/2019, 80/2022, 36/2024, 72/2025.
4. Zakon o krivičnom postupku (Republika Srbija), Službeni list SFRJ, broj 4/1977, 36/1977, 14/1985, 26/1986 (pročišćeni tekst), 74/1987, 57/1989, 3/1990; Službeni list SRJ, broj 27/1992, 24/1994, 71/2000.
5. Zakon o parničnom postupku, Službeni list SFRJ, broj 4/1977, 36/1977, 36/1980, 69/1982, 58/1984, 74/1987, 57/1989, 20/1990, 27/1990, 26/1991, 34/1991, 35/1991; Narodne novine, broj 53/1991, 91/1992, 112/1999, 117/2003, 2/2007, 84/2008, 96/2008, 123/2008, 57/2011, 148/2011, 25/2013, 89/2014, 70/2019, 80/2022.

Sudska praksa:

1. Presuda Bundesgerichtshofa od 17. travnja 1996., VIII ZR 108/95.
2. Presuda Suda Europske unije od 16. ožujka 2017., *Pula Parking d. o. o. protiv Sven Klaus Tederahn,* C-551/15, ECLI:EU:C:2017:193.
3. Presuda Suda Europske unije od 9. ožujka 2017., *Ibrica Zulfikarpašić protiv Slavena Gajera*, C-484/15, ECLI:EU:C:2017:199.
4. Presuda Europskog suda za ljudska prava od 6. rujna 2016., *Cindrić i Bešlić protiv Hrvatske,* zahtjev broj 72152/13.
5. Presuda Europskog suda za ljudska prava od 15. ožujka 2022., *Derbuc i drugi protiv Hrvatske*, zahtjev broj 53977/14 i 41902/15.
6. Presuda Europskog suda za ljudska prava od 26. listopada 2000., *Kudła protiv Poljske*, zahtjev broj 30210/96.
7. Presuda Europskog suda za ljudska prava od 5. travnja 2018., *Zubac protiv Hrvatske*, zahtjev broj 40160/12.
8. Presuda Županijskog suda u Varaždinu od 8. prosinca 2021., Gž Ovr-743/2021-2.
9. Presuda Županijskog suda u Varaždinu od 1. lipnja 2022., Gž Ovr 160/2022.

10. Presuda Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske od 22. srpnja 2022., Pž 2721/2022.
11. Presuda Županijskog suda u Splitu od 20. travnja 2023., Gž-Ovr 239/2023.
12. Presuda Vrhovnog suda Republike Hrvatske od 14. siječnja 2001., Rev 2904/00.
13. Rješenje Županijskog suda u Varaždinu, stalna služba u Koprivnici, od 26. kolovoza 2019., Gž Zk-161/2019-2.
14. Rješenje javnog bilježnika od 7. srpnja 2021., Ovrv-6145/2021.
15. Rješenje Općinskog suda u Novom Zagrebu od 30. rujna 2022., Povrv-212/2022-5.
16. Rješenje Općinskog suda u Novom Zagrebu od 12. ožujka 2024., Povrv-212/2022-20.
17. Rješenje Županijskog suda u Zagrebu od 2. veljače 2023., Gž Ovr-176/2023-2.
18. Rješenje Županijskog suda u Zagrebu od 31. prosinca 2024., Gž Ovr-795/2024-2.
19. Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske od 23. veljače 2021., U-III/456/2018.

Mrežni izvori:

1. Bratković, Marko, Novine u ovrsi na temelju vjerodostojne isprave (predavanje, Udruženje pravnika članica Hrvatske gospodarske komore, Zagreb, studeni 2020.), https://www.hgk.hr/documents/sadrzaj-predavanja600b07518ffd8.pdf, pristupljeno 15. travnja 2026.
2. Ured zastupnika Republike Hrvatske pred ESLJP, Derbuc i Svečak – analiza odluke, https://uredzastupnika.gov.hr/UserDocsImages/dokumenti/Analize%20presuda%20i%20odluka/Derbuc%20i%20Sve%C4%8Dak%20-%20analiza%20odluke.pdf, pristupljeno 10. studenoga 2025.

ANTICIPATED OBJECTION TO THE ENFORCEMENT ORDER BASED ON A TRUSTWORTHY DOCUMENT

Abstract

This paper examines the so-called preliminary (anticipated) objection against the enforcement order based on a trustworthy document, and the question of its recognition in Croatian civil court practice. The paper deals with the lack of uniformity in trial courts' practice arising after the landmark judgments of the Court of Justice of the European Union in the cases of Pula parking and Zulfikarpašić, in which the Croatian model of notarial enforcement was found contrary to the principle of adversarial proceedings, the 2020 amendment to the Enforcement Act introduced the institute of notification and of the proposal for enforcement delivered to the prospective enforcee. This new framework led to the filing of submissions of ambiguous legal nature, which were not merely statements regarding the proposal but, in their substance, objections lodged before the enforcement order was issued. The paper combines an analysis of the relevant provisions of the Enforcement Act and the Civil Procedure Act, as well as decisions of county courts, of the High Commercial Court, the Constitutional Court and the European Court of Human Rights, and draws analogies in premature appeals in Croatian and German practice. The paper takes the position that anticipated objections should nevertheless be recognised, subject to certain conditions. The paper shows that the case law on anticipated objections remains divided, pointing to a broader phenomenon of inconsistency in Croatian judicial practice, even with respect to relatively straightforward procedural issues.

Keywords: *anticipated objection, enforcement on the basis of a trustworthy document, payment order, excessive formalism, inconsistency of case law*